

Motion till riksdagen 2011/12:N3

**av Kent Persson och Lise Nordin (V, MP)
med anledning av prop. 2010/11:155**

En ny lag om elcertifikat – enklare regler och en gemensam elcertifikatsmarknad

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2010/11:155 En ny lag om elcertifikat – enklare regler och en gemensam elcertifikatsmarknad.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utesluta vattenkraften ur elcertifikatssystemet och klargöra konkurrensvillkoren och andra osäkerhetsfaktorer innan lagändringen godtas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att certifikatssystemet bör baseras på ett mål om minst 30 TWh ny förnybar el till 2020 och minst 55 TWh till 2030.

2 Bakgrund

Sedan elcertifikatssystemet infördes 2003 har utbyggnaden av förnybara energikällor tagit fart. Systemet är teknikneutralt och marknadsbaserat och syftar till att främja utbyggnaden av den förnybara elproduktion som är mest kostnadseffektiv.

Enligt regeringens förslag ska det svenska elcertifikatssystemet utvidgas för att även omfatta Norge fr.o.m. den första januari 2012. För att detta ska kunna ske krävs en lagändring.

Det finns flera positiva aspekter av en utökad certifikatmarknad. Utvidgningen innebär en större marknad med fler aktörer. Detta förväntas leda till bättre konkurrens på marknaden då tillgången till möjliga kraftprojekt ökar. Genom att Norge ansluter sig till den gemensamma elcertifikatsmarknaden bedöms utbyggnaden av förnybar elproduktion öka i Norden.

Fel! Okänt namn på

3 Motivering

I grunden ställer sig våra partier positiva till en utvidgning av elcertifikatsmarknaden. I ett större system är det lättare att ta till vara den förnybara energin. Lokala vädervariationer utjämnas av att det alltid blåser någonstans. Totalt innebär förslaget att det ska tillkomma 26,4 TWh förnybar energi i systemet.

Det finns dock i propositionen flera tveksamheter som gör att vi föreslår en revidering. Vår utgångspunkt är en politik som på bästa sätt gynnar en miljömässigt hållbar energitveckling.

4 Uteslut vattenkraften ur elcertifikatssystemet

Syftet med elcertifikaten är att ge förutsättningar för en utbyggnad av förnybara energikällor som ännu inte är ekonomiskt lönsamma men som det är samhällsekonomiskt klokt att stödja för att få igång en marknad.

De pengar som elkonsumenterna betalar via elcertifikatssystemet bör användas för att göra största möjliga nytta. En stor volym norsk vattenkraft riskerar att absorbera huvuddelen av de elcertifikat som finns att tillgå för att nå den gemensamma ambitionsnivån.

Det strider mot elcertifikatssystemets grundprincip att ge stöd till ett energislag som vattenkraften, som redan är ekonomiskt lönsam. Bedömningen är att huvuddelen av den norska vattenkraften kan byggas utan stöd. Detta är problematiskt av två anledningar: dels kommer en stor del av den norska vattenkraftsutbyggnaden att översubventioneras, vilket innebär att onödiga kostnader åläggs elkonsumenterna, dels riskerar en storskalig vattenkraftsutbyggnad att omöjliggöra utbyggnaden av andra förnybara energikällor eftersom dessa har högre produktionskostnader än de för vattenkraft.

Vattenkraftens påverkan på den lokala miljön och för den biologiska mångfalden bör inte heller förringas i denna revidering. Konsekvenserna av att småskalig vattenkraft ges elcertifikat i det svenska systemet har blivit alltmer uppmärksammat. Det är kontraproduktivt att statligt stöd ges till utbyggnad av ett energislag som gör det svårare för oss att nå andra miljömål. Propositionen utgör därmed ett rimligt tillfälle att revidera vattenkraftens roll i systemet. Våra partier anser att det är rimligt att utifrån dagens kunskap upphöra med att ge stöd till ny vattenkraft som ger allvarliga konsekvenser på den biologiska mångfalden.

Med anledning av dessa uppräknade faktorer förefaller det rimligt att vattenkraft inte bör ingå i det gemensamma elcertifikatssystemet, utan att elkonsumenternas subventioner ska användas på mest kostnadseffektiva sätt och där de gör störst miljönytta.

5 Se över konkurrensvillkoren

Många av remissinstanserna har i sina remissvar påpekat vikten av att avtalet ska vara konkurrensneutralt. I dag har Norge förmånligare villkor för nätanlutning än vad Sverige har; detta faktum har inte beaktats i avtalet. Det stärker givetvis farhågorna att merparten av investeringarna kommer att ske i Norge. Sammantaget kommer konsekvenserna att leda till att försörjningstryggheten i det svenska elsystemet kommer att minska och att merparten av den förnybara elproduktionen kommer att ske i Norge. Förutsättningarna för svensk vind- och solenergi kan med liggande förslag gå en dyster framtid till mötes.

6 Kontrollstationer

Regeringens förslag innebär att kontrollstation av elcertifikatssystemet ska genomföras vid utgången av 2015. Fler av remissinstanserna påtalar vikten av tätare kontrollstationer för att se över hur det nya systemet fungerar. Våra båda partier delar uppfattningen att tätare kontrollstationer behövs för att se över om kvotkurvan behöver justeras och om utbyggnaden av överföringskapaciteten sker i takt med en ökad elproduktion.

Med anledning av dessa tveksamheter och osäkerhetsfaktorer anser Vänsterpartiet och Miljöpartiet att riksdagen bör besluta om att vattenkraften inte ska berättigas till elcertifikat i det gemensamma systemet, att ambitionsnivån höjs samt att andra osäkerhetsfaktorer löses innan den gemensamma marknaden mellan Norge och Sverige träder i kraft.

7 Höjd ambitionsnivå

Möjligheterna att bygga ut ny förnybar energi i Sverige bedöms vara högre än de 25 TWh till 2020 som riksdagen tidigare beslutat. Ett för lågt satt mål riskerar att hämma utvecklingen. Eftersom målen i en gemensam elcertifikatsmarknad riskerar att bli mer svårjusterade är det viktigt att målen tar höjd på önskvärd utveckling vid införandet av systemet. Nya kvoter i certifikatsystemet bör baseras på ett mål om minst 30 TWh ny förnybar el till 2020 och minst 55 TWh till 2030. Detta bör riksdagen besluta om.

Stockholm den 27 september 2011

Kent Persson (V)

Lise Nordin (MP)